

УДК 351.77:316.334.5(477)

Саєвич Роман Володимирович*доктор філософії у галузі публічного управління та адміністрування,
асистент кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом
Львівський національний університет імені Івана Франка***Saievych Roman***Doctor of Philosophy in Public Management and Administration, Assistant
Department of Public Administration and Business Management
Ivan Franko National University of Lviv
ORCID: 0000-0002-3155-6314*

DOI: 10.25313/2617-572X-2026-3-68-16

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ СУСПІЛЬНО-ВЛАДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СЕРЕДОВИЩА

DIGITAL TRANSFORMATION OF PUBLIC-AUTHORITY INTERACTION MECHANISMS IN A CRISIS ENVIRONMENT

Анотація. Вступ. Сучасні геополітичні загрози, зокрема повномасштабна військова агресія, радикально трансформують умови функціонування органів місцевого самоврядування в Україні. Традиційні ієрархічні моделі управління виявляються недостатньо ефективними в умовах фізичного руйнування інфраструктури та міграційних викликів, що обумовлює необхідність прискореної цифровізації механізмів взаємодії влади з громадськістю.

Мета. Метою статті є аналіз процесів цифрової трансформації суспільно-владної взаємодії в умовах кризового середовища та оцінка впливу технологічної готовності територіальних громад на їхню інституційну стійкість під час геополітичних викликів.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є результати емпіричного аналізу громад, дані соціологічних опитувань та нормативно-правові акти воєнного стану. Використано методи системного підходу, кореляційного аналізу та глибинних інтерв'ю з представниками органів місцевого самоврядування.

Результати. У статті встановлено, що цифровізація адміністративних процесів стала критичним чинником забезпечення безперервності управління. Виявлено сильний негативний кореляційний зв'язок ($r = -0.78$) між рівнем довоєнної цифровізації та часом відновлення управлінських функцій: громади з високим рівнем діджиталізації відновлювали роботу за 7–12 діб, тоді як громади з низьким рівнем – за 21–35 діб. Окреслено роль цифрових платформ (Viber, Telegram, Zoom) та державних сервісів («Дія») у підтримці зворотного зв'язку з населенням та ВПО в екстремальних умовах.

Перспективи. Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку уніфікованих стандартів кібербезпеки для муніципальних цифрових систем та нормативне закріплення «кризових» моделей електронного врядування.

Ключові слова: цифрова трансформація, суспільно-владна взаємодія, кризове середовище, геополітичні загрози, інституційна спроможність, електронне врядування.

Summary. Introduction. Modern geopolitical threats, including full-scale military aggression, radically transform the conditions for the functioning of local self-government bodies in Ukraine. Traditional hierarchical management models prove to be insufficiently effective under conditions of physical destruction and migration challenges.

Purpose. The purpose of the article is to analyze the processes of digital transformation of public-authority interaction in a crisis environment and evaluate the impact of technological readiness of territorial communities on their institutional resilience.

Materials and methods. The study uses empirical analysis of communities, sociological survey data, and martial law regulations. Systemic approach and correlation analysis were applied.

Авторське право © Автор(и). Це стаття з відкритим доступом, що розповсюджується відповідно до умови ліцензії Creative Commons Attribution Ліцензія 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Results. Digitalization of administrative processes has become a critical factor in ensuring management continuity. A strong correlation ($r = -0.78$) was found between the pre-war digitalization level and the recovery time of management functions. The role of digital platforms and "Diia" services in maintaining feedback with the population is outlined.

Discussion. Future research should focus on developing unified cybersecurity standards for municipal digital systems.

Key words: digital transformation, public-authority interaction, crisis environment, geopolitical threats, institutional capacity, e-governance.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку української державності характеризується пошуком нових парадигм управління в умовах екстремальної нестабільності. Період 2022–2025 років став викликом, що детермінував необхідність докорінної реконцептуалізації цифрової трансформації механізмів суспільно-владної взаємодії. В умовах кризового середовища, зумовленого геополітичними загрозами, цифровізація трансформується з факультативного елемента модернізації у стратегічний інструмент забезпечення життєдіяльності територіальних громад. Особливого наукового та практичного інтересу набуває здатність органів місцевого самоврядування (ОМС) оперативно адаптувати комунікаційні процеси до цифрового формату, що дозволяє нівелювати наслідки руйнування фізичної інфраструктури та деструкції традиційних соціальних зв'язків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні аспекти взаємодії влади та громадськості досліджували такі вчені, як Р. Брукс [1], П. Вознюк [10], В. Засадко [2], Б. Карпінський [4], Г. Комарницька [5], О. Лиска [2], П. Петровський [7], О. Томнюк [2], М. Юрченко [2], В. Яблонський [10] та інші. Попри активне впровадження інновацій, теоретико-прикладні аспекти «форсованої цифровізації» муніципального управління в екстремальних умовах (зокрема під час активних бойових дій та тимчасової окупації територій) досі мають фрагментарний характер вивчення. Це зумовлює необхідність переосмислення пріоритетів, визначених у Стратегії розвитку інформаційного суспільства. В умовах кризового середовища формування якісного, інклюзивного та безпечного інформаційного простору стає не лише державною ціллю, а й базовою платформою для самореалізації громадян та їхньої безперервної, ефективної взаємодії з інституціями публічної влади. Так, Р. Брукс вважає, що комунікація стає стратегічною, тоді коли вона спрямовується на досягнення довгострокових, стратегічних цілей [1]. Згідно з чинним законодавством, органи місцевого самоврядування зобов'язані інформувати громаду про свою діяльність. Крім того, відповідно до статті 34 Конституції України, кожен громадянин має гарантоване право «вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб — на власний розсуд» [6].

Метою статті є обґрунтування напрямів цифрової модернізації механізмів взаємодії ОМС із громадськістю в умовах кризи та розробка рекомендацій

щодо підвищення інституційної стійкості громад через впровадження адаптивних цифрових рішень.

Виклад основного матеріалу. Критична необхідність реформування системи місцевого самоврядування в Україні в умовах перманентних криз зумовлює пріоритетність залучення громадян до процесів прийняття рішень. Актуальним завданням для ОМС залишається підвищення ефективності управлінської діяльності через забезпечення транспарентності та поглиблення співпраці з громадськістю [8].

Попри наявність ґрунтовних діагностичних розвідок у цій сфері [4; 5], особливої уваги заслуговують результати довоєнного моніторингу, проведеного Асоціацією міст України в межах міжнародного проекту «Формування політики, ґрунтованої на фактах, у сфері місцевого самоврядування в Україні» (спільно з норвезькими інституціями NIBR та KS). Ці дані продемонстрували стійкий скептицизм значної частини населення щодо реальних можливостей впливу на місцеву владу [2; 10].

Емпіричну основу порівняльного аналізу склали три типи джерел: офіційна статистика міських виконавчих комітетів; результати репрезентативних соціологічних опитувань населення; дані експертних інтерв'ю. Порівняльні характеристики вибірок дослідження наведено у табл. 1.

Довоєнний зріз демонстрував формально високу оцінку інклюзивності з боку владних інституцій. Зокрема, 99,1% опитаних експертів стверджували про врахування думки мешканців у тій чи іншій мірі (з них 23,6% — постійно, 54,7% — часто). Показово, що жоден з експертів не заперечив факту врахування громадської думки. Крім того, 87,4% респондентів-посадовців зазначили, що влада прислухається до громади, а 83,0% виступили проти пріоритетності інтересів владних структур над інтересами більшості населення. Ці суб'єктивні оцінки знаходили часткове підтвердження і в показниках офіційної статистики того періоду (табл. 2).

Для виявлення трансформацій у механізмах взаємодії в умовах сучасного кризового середовища, автором у 2024 році було проведено повторне дослідження. Це дозволило зіставити довоєнні тренди з актуальними настроями населення та посадовців у контексті нових геополітичних викликів.

На основі проведеного дослідження та зіставлення результатів із довоєнними показниками, можна виокремити декілька фундаментальних проблем, що детермінують сучасний стан суспільно-владної взаємодії:

Таблиця 1

Порівняльна характеристика вибірок дослідження у довоєнний період та в умовах кризи

Параметри порівняння	Довоєнний період (базовий)	Авторське дослідження (2024 р.)
Географія	15 міст (зокрема Вінниця, Львів, Кри- вий Ріг, Чернігів та ін.)	Територіальні громади в умовах кризи
Вибірка (громадськість)	1500 респондентів (100 осіб на місто)	1200 респондентів (з понад 2000 анкетованих)
Метод (громадськість)	Структуроване інтерв'ю «віч-на-віч»	Самозаповнення анкет
Вибірка (експерти)	225 осіб (149 депутатів, 76 посадовців)	50 представників органів влади
Похибка / Довірчий інтервал	2,6% при 95% інтервалі	Репрезентативна за віком та статтю

Джерело: сформовано автором

1. Когнітивний бар'єр та низька суб'єктність громадськості. Довоєнний період характеризувався критично низьким рівнем самосприйняття громадян як суб'єктів впливу. Усереднена оцінка власного впливу становила лише 1,5 бала за 4-бальною шкалою, при цьому 68,3% респондентів констатували повну відсутність можливості впливати на рішення. Цікаво, що експертні оцінки були дещо вищими (2,1 бала), проте загальний показник залишався в «червоній зоні». В умовах сучасних геополітичних викликів ситуація зазнала трансформацій: частка осіб, що відчують повну відсутність впливу, скоротилася до 49,6%, а сумарний показник тих, хто відчуває «певний» або «значний» вплив, зріс до 16,9% (проти 7,2% у довоєнний період). Це свідчить про поступове зростання громадської суб'єктності під тиском зовнішніх криз.

2. Криза довіри до інституційних платформ взаємодії. Громадські об'єднання (ОСББ, громадські ради, партії) наразі не повною мірою виконують функцію ефективних ліфтів впливу. Дослідження показало, що навіть активна участь в організаціях не гарантує впевненості у результаті: найвищий рівень відчуття впливу зафіксовано серед членів ОСББ (33,4%) та громадських рад (33,3%), а найнижчий — серед членів вуличних комітетів (18,2%). Це вказує на те, що участь у локальних об'єднаннях часто сприймається громадянами як вирішення побутових питань, а не як інструмент формування муніципальної політики.

3. Комунікаційний розрив та проблема ігнорування громадської думки. Песимізм населення значною мірою зумовлений переконаванням, що ОМС діють автономно від суспільних запитів. У довоєнний період 53,2% опитаних були впевнені, що їхня думка не буде врахована, а близько 70% песимістично налаштованих громадян вважали інтереси представників влади пріоритетнішими за суспільне благо. Проте результати 2024 року фіксують позитивний зсув у рівні партисипації: кількість громадян, які вбачають реальну можливість впливу на владу, зросла до 25%. Також, відбулися зміни в сприйнятті громадянами своїх можливостей впливати на рішення місцевої влади. Відповідаючи на запитання «Наскільки Ви можете впливати на процеси прийняття рішень на місцевому рівні?», переважна більшість респондентів зазначила, що вони або взагалі не впливають (49,6%), або чинять незначний вплив (26,3%). Лише 13,4% опитаних повідомили, що вони мають певний вплив, а 3,5% — мають значний вплив (рис. 1). Це підтверджує гіпотезу, що кризове середовище змушує владу та громаду до більш тісної та результативної конвергенції.

4. Інформаційний вакуум та дефіцит прозорості. Традиційні канали інформування демонструють низьку ефективність: охоплення населення місцевою пресою становить лише 4,3%. Проблема неналежної якості звітування про використання публічних коштів залишається гострою, особливо в обласних центрах, де рівень використання місцевих медіа

Таблиця 2

Показники, що характеризують врахування думки громадян місцевою владою

Показники	Узагальнене значення для групи міст, %
Частка задоволених звернень до ЦНАП	93,5
Частка звернень громадян, що вирішено позитивно або на які дано роз'яснення	89,2
Частка підтриманих ініціатив громадських рад	86,2
Частка підтриманих ініціатив консультативно-дорадчих органів	85,1
Частка вирішених звернень на гарячу лінію міста	58,4
Частка врахованих місцевих ініціатив	32,3
Частка підтриманих пропозицій, залишених у скриньках в ЦНАП	32,1

Джерело: сформовано автором на основі [10]

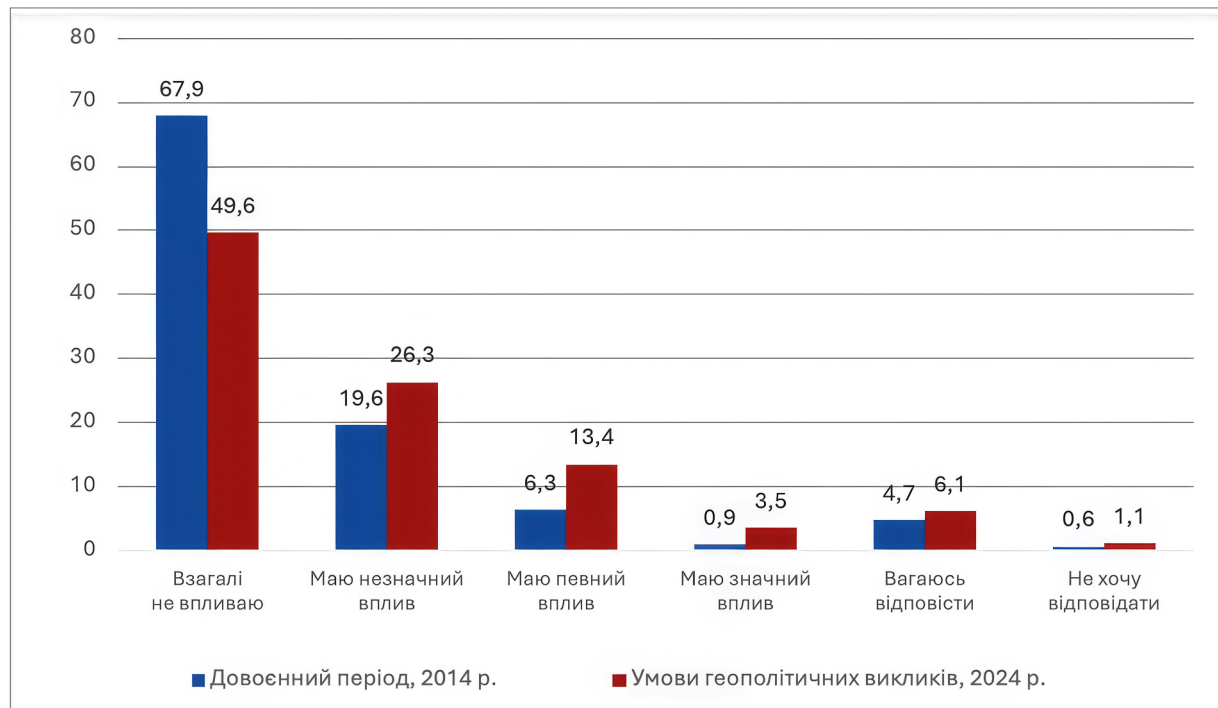

Рис. 1. Динаміка відповідей респондентів на питання «Наскільки Ви можете впливати на процеси прийняття рішень на місцевому рівні?», %

Джерело: розроблено автором

для висвітлення діяльності ОМС є нижчим, ніж у містах обласного значення. Отже, спостерігається поступовий перехід від пасивної моделі споживання управлінських послуг до активної участі, що є базисом для впровадження нових цифрових механізмів взаємодії.

Емпіричні дані свідчать про певну нерівномірність у реалізації комунікаційної політики: органи місцевого самоврядування в обласних центрах демонструють вищу інтенсивність медіаактивності порівняно з містами обласного значення, хоча кількісні показники залученого журналістського пулу в обох випадках залишаються співмірними (15,7 та 14,8 особи відповідно). У контексті цифрової трансформації критичного значення набуває не лише охоплення аудиторії (наклад, ефірний час), а якісні характеристики контенту. Середній рівень довіри до об'єктивності висвітлення діяльності міських рад та голів (3,2–3,3 бала) вказує на те, що форма представлення та змістовне наповнення інформації є потужнішими чинниками громадського інтересу, ніж технічні параметри трансляції.

Дослідження структури медіаспоживання виявило цікаву закономірність: телебачення залишається домінуючим джерелом для всіх груп респондентів; для критично налаштованих громадян характерним є використання горизонтальних зв'язків («сарафанне радіо», колеги, знайомі); лояльна аудиторія частіше звертається до традиційних друкованих медіа. Важливим аспектом є те, що громадяни з високим рівнем задоволеності інформуванням (зокрема, щодо бю-

джетних витрат) демонструють вищу інтенсивність використання мультимедійних джерел. Це створює широку інформаційну базу для верифікації даних та формування незалежних висновків, що є основою стійкості суспільної думки в умовах кризи. Ключовим результатом аналізу є підтвердження гіпотези про пряму кореляцію між рівнем цифровізації управлінських процесів у довоєнний період та адаптивністю громад. Наявність розвинених цифрових інструментів взаємодії стала визначальним фактором збереження функціональності владних інститутів та ефективної комунікації з мешканцями в умовах кризового середовища (табл. 3).

Додатковий кореляційний аналіз показав сильний негативний зв'язок між рівнем цифровізації та часом відновлення базових управлінських функцій ($r = -0.78$, $p < 0.001$), що підтверджує гіпотезу про вплив довоєнної технологічної готовності на кризову стійкість громад.

Кризові умови воєнного стану виступили каталізатором докорінної перебудови взаємодії між інститутами влади та громадянами, що виявляється у таких ключових аспектах:

1. Екстремальна цифровізація управлінських процесів. Геополітичні виклики зумовили перехід до моделі «форсованої цифрової трансформації». Стратегічні цілі цифровізації, розраховані на середньострокову перспективу (3–5 років), були реалізовані в оперативному режимі протягом кількох місяців, що забезпечило безперервність державного управління.

Таблиця 3

Кореляційні зв'язки між рівнем цифрової трансформації адміністративних процесів та темпоральними показниками відновлення управлінської спроможності територіальних громад Харківської області в контексті безпекових викликів

Рівень імплементації цифрових технологій в управлінські процеси територіальної громади	Середньостатистичний часовий інтервал відновлення базових управлінських функцій (у добах)	Кількісні показники територіальних громад ($n = 26$)
Високий (понад 70% адміністративних процесів)	7–12	6
Середній (від 40% до 70% адміністративних процесів)	13–20	9
Низький (менше 40% адміністративних процесів)	21–35	11

Джерело: [3; 9, с. 87]

Примітка: Дослідження охоплювало 26 територіальних громад Харківської області, стратифікованих за рівнем імплементації цифрових технологій в управлінські процеси станом на лютий 2022 року. Кореляційний аналіз засвідчив наявність статистично значущого взаємозв'язку між рівнем цифровізації та темпоральними показниками відновлення управлінської спроможності в умовах безпекових викликів (коефіцієнт кореляції Пірсона $r = -0,78$, $p < 0,001$).

2. Реконфігурація демократичних механізмів. Спостерігається зміщення акцентів у бік виконавчої вертикалі при одночасному делегуванні частини суспільно значущих функцій інститутам громадянського суспільства. Зростання ролі волонтерського сектору та низових ініціатив фактично компенсувало тимчасове зниження активності представницьких органів.

3. Інституціоналізація гібридних управлінських структур. Створення координаційних штабів та ситуаційних центрів, що об'єднують зусилля військових адміністрацій, бізнес-спільнот та громадськості, свідчить про перехід до мережевої моделі врядування, здатної оперативно реагувати на загрози.

4. Ескалація запиту на прозорість. Всупереч кризовим обмеженням, суспільний контроль за розподілом ресурсів посилюється. Це змусило органи місцевого самоврядування впроваджувати інноваційні формати публічної звітності, адаптовані до умов безпекових обмежень.

Ефективне антикризове управління в умовах воєнного стану неможливе без досягнення стійкого суспільно-політичного консенсусу. Пріоритетним завданням стає не просто технічна підтримка процесів, а парадигмальна зміна управлінської культури. Це передбачає перехід від формального інформування до реальної співучасті громадян у процесах прийняття рішень, що зміцнює легітимність влади та підвищує адаптивну здатність місцевих громад [7].

Забезпечення інклюзивності та захист прав населення в період турбулентності є фундаментальними передумовами збереження соціальної коге-

зії. Подолання викликів, зумовлених мілітарними та геополітичними загрозами, потребує розробки прецизійних інструментів взаємодії між державою, муніципалітетами та інститутами громадянського суспільства. Це передбачає не лише корекцію нормативно-правової бази, а й глибинну зміну організаційної культури публічного врядування [11], що є запорукою резильєнтності громад та їхнього повного відновлення.

Висновки та перспективи. Дослідження підтвердило, що цифровізація механізмів суспільно-владної взаємодії в умовах кризи виступає гарантом прозорості, оперативності та легітимності управлінських рішень. Ключовими стратегічними векторами розвитку є: інституціоналізація е-демократії (впровадження інструментів дистанційної участі громадян у процесах прийняття рішень); створення кризових медіахабів (формування єдиного інформаційного простору на муніципальному рівні); професійний розвиток (підвищення рівня цифрових компетенцій посадових осіб місцевого самоврядування).

Інтеграція е-урядування, зокрема через екосистему «Дія», довела свою критичну важливість для соціальної підтримки ВПО та відновлення втрачених документів. Водночас виявлено бар'єри цифрової трансформації: інфраструктурна нерівність, кадровий дефіцит внаслідок міграційних процесів та вразливість до кіберзагроз.

Подальшого вивчення потребують питання розробки уніфікованих стандартів кібербезпеки для муніципальних цифрових систем та нормативного закріплення «кризових» моделей електронного врядування.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Brooks R. Confessions of a Strategic Communicator. Tales from Inside the Pentagon's Message Machine. *Foreign Policy*. December. 6, 2012. URL: <http://foreignpolicy.com/2012/12/06/confessions-of-a-strategic-communicator> (дата звернення: 25.02.2026).
2. Взаємодія органів місцевого самоврядування з громадськістю: стан, перспективи, рекомендації та практики: Аналітичний звіт / Лиска О.Г., Засадко В.В., Юрченко М.М., Томнюк О.Є. К.: АМУ, 2014. 28 с.
3. DOBRE (Програма «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність»). Аналітичний звіт «Комунікація в умовах війни: досвід громад Харківщини». Київ, 2023. 112 с.
4. Карпінський Б.А., Карпінська О.Б., Сліпецький М.І. Діагностика стану і методи оцінки працівників органів публічного адміністрування та бізнес-структур: стратегіологія мирного й воєнного періодів. *Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека»*. 2024. № 7. С. 28–42. DOI: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2024-7-10105>
5. Комарницька Г., Ястремська Н., Павленко Н. Вимушена міграція та її вплив на ринок праці в Україні. *Наукові перспективи*. 2022. № 6(24). С. 306–320. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-6\(24\)-306-319](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-6(24)-306-319)
6. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та допов. Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. С. 40–43.
7. Петровський П.М. Публічно-управлінські засоби забезпечення демократичного розвитку України в умовах війни. Публічно-управлінські детермінанти демократичного розвитку України в умовах війни : кол. монографія. Львів : ЛА «Піраміда», 2024. Розділ І. С. 7–43.
8. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року № 996. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/243788058> (дата звернення: 25.02.2026).
9. Про затвердження Програми невідкладної підтримки громади в умовах воєнного стану : Рішення Балаклійської міської ради № 157 від 15.03.2022. URL: <https://balakliya-rada.gov.ua/dokumenty> (дата звернення: 25.02.2026).
10. Розвиток громадянського суспільства в Україні: аналіт. доп. В.М. Яблонський, П.Ф. Вознюк, Д.М. Горелов [та ін.]. НІСД, 2015. 60 с.
11. Сасевич Р.В. Стратегічні напрями розвитку суспільно-владної взаємодії в умовах геополітичних загроз. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*. 2024. Вип. 4. С. 276–283.

References

1. Brooks, R. (2012). Confessions of a Strategic Communicator. Tales from Inside the Pentagon's Message Machine. *Foreign Policy*. December. 6. URL: <http://foreignpolicy.com/2012/12/06/confessions-of-a-strategic-communicator>
2. Lyska, O.H., Zasadko, V.V., Yurchenko, M.M., Tomniuk, O.Ie. (2014). Vzaïemodiia orhaniv mistsevoho samovriaduvannia z hromadskistiï: stan, perspektyvy, rekomendatsii ta praktyky: Analitychnyi zvit [Interaction of local self-government bodies with the public: state, prospects, recommendations and practices: Analytical report]. Kyiv: AMU [in Ukrainian].
3. DOBRE (Prohrama "Dotsentralizatsiia prynosyt krashchi rezultaty ta efektyvnist"). (2023). Analitychnyi zvit "Komunikatsiia v umovakh viiny: dosvid hromad Kharkivshchyny" [Analytical report "Communication in war conditions: experience of Kharkiv region communities"]. Kyiv [in Ukrainian].
4. Karpynskyi, B.A., Karpinska, O.B., Slipetskyi, M.I. (2024). Dïahostyka stanu i metody otsinky pratsivnykiv orhaniv publichnoho administruvannia ta biznes-struktur: stratehiolohiia myrnoho i voïennoho periodiv [Diagnostics of the state and methods of evaluation of employees of public administration bodies and business structures: strategiology of the peace and war periods]. *Publichne administruvannia ta natsionalna bezpeka*. № 7. Pp. 28–42. <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2024-7-10105> [in Ukrainian].
5. Komarnytska, H., Yastremska, N., Pavlenko, N. (2022). Vymushena mihratsiia ta yii vplyv na rynek pratsi v Ukraini [Forced migration and its impact on the labor market in Ukraine]. *Naukovi perspektyvy*. № 6(24). Pp. 306–320. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-6\(24\)-306-319](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-6(24)-306-319) [in Ukrainian].
6. Konstytutsiia Ukrainy: chynne zakonodavstvo zi zminamy ta dopov. Verkhovna Rada Ukrainy [Constitution of Ukraine: current legislation with changes and additions]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2008. Pp. 40–43 [in Ukrainian].
7. Petrovskyi, P.M. (2024). Publichno-upravlinski zasoby zabezpechennia demokratychnoho rozvytku Ukrainy v umovakh viiny [Public management means of ensuring the democratic development of Ukraine in war conditions]. Publichno-upravlinski determinanty demokratychnoho rozvytku Ukrainy v umovakh viiny: kol. monohrafiia. Lviv: LA «Piramida». Section I. Pp. 7–43 [in Ukrainian].
8. Pro zabezpechennia uchasti hromadskosti u formuvanni ta realizatsii derzhavnoi polityky: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 3 lystopada 2010 roku № 996 [On ensuring public participation in the formation and implementation of state policy: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated November 3, 2010 № 996]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/243788058> [in Ukrainian].

9. Pro zatverdzhennia Prohramy nevidkladnoi pidtrymky hromady v umovakh voiennoho stanu: Rishennia Balakliiskoi miskoi rady № 157 vid 15.03.2022 [On approval of the Program of emergency support of the community under the martial law: Decision of the Balakliia City Council № 157 dated 15.03.2022]. URL: <https://balakliya-rada.gov.ua/dokumenty> [in Ukrainian].

10. Rozvytok hromadianskoho suspilstva v Ukraini: analit. dop. [Development of civil society in Ukraine: analytical report]. V.M. Yablonskyi, P.F. Vozniuk, D.M. Horielov [et al.]. NISD, 2015 [in Ukrainian].

11. Saievych, R.V. (2024). Stratehichni napriamy rozvytku suspilno-vladnoi vzaiemodii v umovakh heopolitychnykh zahroz [Strategic directions of the development of social-power interaction in the conditions of geopolitical threats]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Publichne upravlinnia i administruvannia*. Issue 4. Pp. 276–283 [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 28.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 27.03.2026

Дата публікації: 31.03.2026